

סיורים לצוותי הוראה

מהפכת התרבות העברית - בין ה'תל' ל'אביב'

נספר את סיפורה של העיר העברית הראשונה ואת מהפכת התחייה העברית שחוללו בה אנשי ונשות רוח, יצירה ומעשה. במסגרת הסיור נתוודע לדמויות שעמדו מאחורי מהפכת התרבות העברית, מטשרניחובסקי, ברנר וביאליק, עד אריק איינשטיין ושושנה דמארי. נלמד על דמות היהודי המתחדש ועל מזיגת המסורת במרד הציוני. נאיר את תפקידם של נשות ואנשי החינוך אז, ונשאל שאלות על התפקיד החינוכי והתרבותי שלנו כיום.

במשעולים בין דגניה לכנרת - החבורה הציונית וראשית הציונות

עמק הירדן היה ערש הגיבוש וההתיישבות של העלייה השנייה. בין כנרת, דגניה וביתניה עלית התקבצו העולים לחבורות, יצרו את הקשר הראשון עם מוסדות התנועה הציונית, והצמיחו את ניצני הרעיונות והארגונים שהיוו חלק משמעותי בעיצוב החברה הישראלית: קבוצה, קיבוץ, קואופרטיב, ארגון ההגנה ועוד. הסיור יעסוק בפעולתה של חבורה מצומצמת ומשפיעה זו, דרך מפגש עם דמותם של אישים בולטים כגון ברל כצנלסון, חנה מייזל, א.ד. גורדון ורחל המשוררת.

עמק הירדן - בין גבול לגשר

לאורך השנים היה עמק הירדן הן נתיב מעבר מרכזי, והן זירת עימות אזורית. במסגרת הסיור נספר את סיפורם של רכבת העמק, גשר ואתר נהריים, קרבות עמק הירדן במלחמת העצמאות ומפעלי המים האזוריים. בנוסף, נכיר את שיתופי הפעולה ואת העימותים שהתרחשו בעמק הירדן במאה ה-20, בהיותה נתיב קשר אך גם ציר מאבק בין שתי גדות הירדן. אתרי הסיור (מודולרי): תצפית פנורמית על העמק, חצר גשר הישנה, אי השלום בנהריים, הטנק בדגניה, תחנת הרכבת בצמח.

מפגשים טברניניים - התרבות היהודית במפגש עם האחר

הסיור יעסוק בהיסטוריה של העיר וב'מפגשים עם האחר' לאורך הדורות. רומאים, נוצרים, צלבנים ומוסלמים, חסידים וספרדים, חרדים ומסורתיים - מתי הופך מפגש בין תרבויות לאיום ומתי להזדמנות? נסייר במרכז העיר - הגן הארכיאולוגי, הטיילת, מבצר 'דאהר אל עומר', ו'חצר היהודים'. נעבור דרך מבנים, פסלים ואנדרטאות, כנסיות ובתי כנסת. ניתן לשלב ביקור במתחם כנסיית פטרוס, ובביה"כ אבולעפיה ('עץ החיים') - יש לקחת חשבון עלות כניסה לביה"כ.

החיטה צומחת שוב - מסע של מסורת והתחדשות

תצפית וסיור בקיבוץ ובבית הקברות בקיבוץ בית השיטה. מבט אל תרבות ישנה-חדשה, יהודית-ציונית, שנוצרה בידי קבוצות של אנשי ונשות עמל ורוח. הסיור יתמקד בחשיבות עיצוב הזיכרון בחברה.

בעקבות השבעה באוקטובר -

סיור בנגב המערבי

אנו חיים בתקופה מטלטלת, חווים ומעבדים טראומה לאומית, שבצידה מלחמה מתמשכת. אירועי השבעה באוקטובר מעצבים אותנו כחברה וכמדינה, ואנו, מחנכים ומחנכות, נדרש לנסח את אחריותנו ותפקידנו ביחס לזיכרון אירועים אלו. מהו הסיפור שנבקש לספר לנו ולתלמידים/ות? הסיור יעסוק בסוגיות של עיצוב זיכרון; של סולידריות, גבורה ואחריות; של מנהיגות במבחן, צמיחה ממשבר ובחירה בחיים. הסיור מודולרי, וכולל ביקור באתרי הזיכרון של השבעה באוקטובר, מפגש עם דמות מהמנהיגות החינוכית המקומית, וסדנת עיבוד בה נברר ונעמיק באתגר החינוכי שניצב לפנינו בעת הזו. משר הסיור: חצי יום (4 שעות) או יום (7 שעות).

סיור בבית שערים בעקבות רבי יהודה הנשיא ואלכסנדר זייד

בשנת 1936 איתר השומר אלכסנדר זייד את מערות הקבורה של בית שערים העתיקה. בסיור בין פסלו של זייד על גבעת שייח אבריק ומערות הקבורה של בית שערים, נפגוש את דמויותיהם של זייד ושל רבי יהודה הנשיא, מנהיג היישוב בגליל לאחר מרד בר-כוכבא וחותם המשנה, ונעסוק בשאלות של השפעה תרבותית בין ישראל לעמים, בין היישוב בארץ והגולה, ובקשרים שבין החיים הדינמיים לבין ההנצחה לדורות.

בין חזון למציאות בהדר הכרמל - שכונה ציונית רב-תרבותית

שכונת הדר הכרמל, המכונה 'הדר' לרוב, היא מהשכונות ההיסטוריות המיוחדות בחיפה. שכונה ציונית שהוקמה בשנות ה-1920 לאור חזון חברת המופת של הרצל. מכאן צמחו השכונות היהודיות בעיר; כאן פעלו חלוצים, מנהיגים, יזמים ומוסדות ציוניים. הדר אינה רק שכונה עם היסטוריה, אלא גם שכונה של כאן ועכשיו: ליבה של ההתחדשות העירונית בחיפה, מרחב למפגש ולחיים משותפים של חילונים ודתיים, ותיקים ועולים, יהודים וערבים ועוד. שכונה של עירוניות אורבנית טבולה בירוק ובטבע, היסטוריה ואקטואליה, יריבויות ושותפויות. אתרי הסיור - גן הזיכרון, גן בנימין, בית הקרנות, המדע-טק (בניין הטכניון הישן), רחוב הרצל ורחוב ירושלים.

כל ישראל מירושלים - סיור בנחלאות

בין הסמטאות הציוריות של נחלאות, נכיר את סיפורן של דמויות וקהילות ססגוניות שהקימו את השכונה ופעלו בה. במזיגה בין מזרח ומערב, יידיש ולאדינו, צדיקים מנהיגים ומאכערים, גפילטע פיש וחריימה, נשמע ונטעם את קיבוץ הגלויות שיצר (וממשיך ליצור!) תרבות ישראלית עשירה ומגוונת.

ובליבה חומה - סיור בעיר העתיקה בירושלים

הסיור בין חומות העיר העתיקה מאיר את החומה המקיפה את התרבות היהודית לאורך הדורות, ובה גועשים יחד קנאים ומתונים, שמרנים ומחדשים, מסתגרים ופורצי דרכים - מריב"ז הנמלט מהעיר הנחרבת ועד שחרור הכותל, מהסעודה האחרונה ועד השכונה הראשונה מחוץ לחומות. נשמע את הסיפורים במקומות מלאי הקסם והיופי בהם התרחשו, ונדון בשאלות החברתיות והתרבותיות המסתתרות בין החומות.

זיכרון, אבל, תקווה - 'סיור מוחות' לקראת יום הזיכרון בהר הרצל

במסגרת הסיור נלמד וננתח את שאלות עיצוב הזיכרון ואת מאבקי הזיכרון שמתנהלים בין המצבות והאנדרטאות שעל ההר: עיצוב דמותו של הרצל, המאבק על מקומו של ז'בוטינסקי בזיכרון הציוני, שינויים במהויות יום הזיכרון לרצח רה"מ רבין, זיכרון השואה בחברה הישראלית, בין גבורה לקורבנות, מקום זכרם של חללי פעולות האיבה. המפגש עם סיפורים אלו יעזור לנו לברר את שאלות עיצוב הזיכרון בחברה הישראלית: מה מטרות הזיכרון? מה מקומו של האבל בזיכרון? כיצד קשורה תמונת העתיד הנשאפת לסיפור שאנו מבקשים לזכור? מי אחראי על עיצוב הזיכרון, ומה תפקידם/ן של המחנכים/ות ביחס אליו? האם וכיצד ניתן 'לזכור את כולם'?

האתגר החינוכי שניצב בפני המחנכים והמחנכות לקראת יום הזיכרון אינו פשוט. אנו מקווים שהשאלות שיוצפו וסיעור המוחות שיתפתחו במסגרת הסיור, יאפשרו לגשת לעיצוב התוכנית החינוכית לציון ולהוראת יום הזיכרון עם פרספקטיבה רחבה, ועם תוספת של כלים רעיוניים ופדגוגיים.

